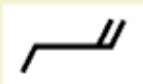

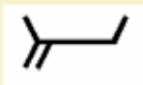
Forundersøkelser på myr

Tykkelse på torvlaget, avløpsforhold og hva undergrunnen består av er viktige når en skal planlegge dreneringstiltak på myr. Stort innhold av stein og blokk setter begrensninger i forhold til omgraving mens ett høyt innhold av silt i undergrunnen har betydning for kanaldybde og erosjonsfare i kanaler. Kartlegging av bunnprofilen er viktig for å få avløp fra de dypeste partiene og for at eventuelle grøfter kan legges med helling fra grunn til dyp myr. Ytterligere informasjon og eksempler på www.hydroteknikk.no under fanen faktaark.

Døme på bruk av myrkosten

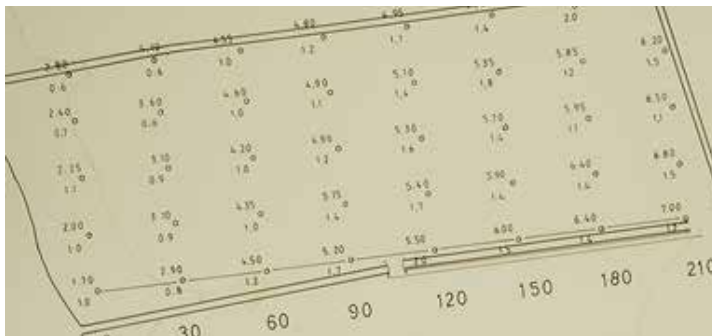

Grunn myr som er sterkt omlaga i øvre lag. Ikkje nøysam vegetasjon.

Djup myr som er lite omlaga i øvre lag og middels omlaga i nedre lag. Nøysam vegetasjon.

Eksempel på kartsignaturer i ØK. KILDE: Skog og landskap. Flere på www.hydroteknikk.no

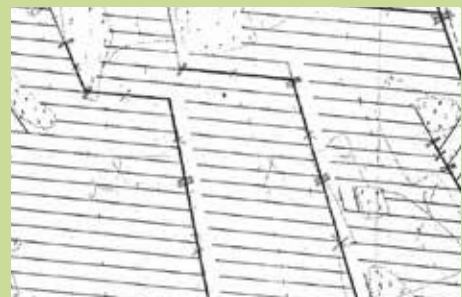

Tekst under figur: Eksempel på kart med terrenghøyde (øverste tall) og myrddybde. KILDE: Myrarkivet.

Man kan finne viktige opplysninger på <http://gardskart.skog-oglandskap.no> under Raster N5 eller eldre ØK. Opplysningene på kartet tolkes ved å bruke kartsignaturen. Forklaring finner du på www.hydroteknikk.no Det er foretatt grundig kartlegging av mange myrområder. Kartene viser både terrenghøyde og myrddybde. Flere av disse kartene er digitalisert og lagt på <http://bio-data.no/myrarkivdatabase/Myrarkivet.php>

Før man starter arbeidet med å fornye dreneringen på et felt er det viktig å danne seg et bilde av forholdene. Det må være avløp for vannet og man må finne ut om eksisterende grøftesystem fungerer som det skal og hva som eventuelt er galt. Felter med sterk utgang av sådd gras og områder med mye kjørespor bør undersøkes nærmere.

Dersom avløpet fra feltet er dårlig må man først foreta opprensning og/eller utdyping av avløpskanaler. Man må også sjekke at stikkrenner nedstrøms er dimensjonert for mer vannføring. I og med at myra synker sammen som følge av drenering og at torva brytes ned vil det ofte være behov for å senke stikkrenner. Derfor er det viktig å være i dialog med vegvesenet og kommunen når det foretas utskifting av stikkrenner slik at disse kan legges dypere. Det kan lønne seg å kontakte kommunen for å få tak i gamle grøftekart.

Gammelt grøftekart.

FOTO: Are Johansen

Dersom man er usikker på grunnforholdene lønner det seg å grave prøvegroper. Prøvestikk kan vise at det er stein i undergrunnen, men dette kan være et tynt steinlag over silt eller sand. Bildet viser at undergrunnen er svært erosjonsutsatt.

Grunnundersøkelser på myr foretas med jordspyd med slisse i sida. Man vurderer både dybde til undergrunn og omdanningsgrad på torva. Dersom det er finsand eller bløt leire i undergrunnen vil man også få opp dette.

FOTO: Are Johansen.

Eksempel på prøvelinjer.

Øverste bilde er et eksempel på hvor viktig det er at kanalen går gjennom de dypeste partiene i myra. Lommer med tykke torvlag gir bæresvake områder. Oftest vil det lønne seg med omraving, men da kombinert med grøft som gir avløp for vannet som fortsatt søker til denne svaksonen.

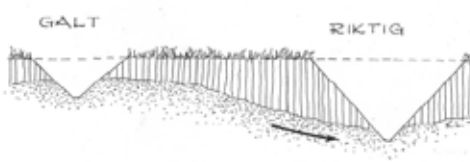
FOTO: Are Johansen, NLLofoten

Grunnundersøkelser på myr gjennomføres ved å legge parallelle linjer tvers over feltet og ei eller to linjer på langs av feltet. Antall linjer avhenger av feltets størrelse. Man skritter opp ca 20 m mellom prøvestikkene og noterer dybde til mineraljord eller fjell. Dersom det er stor variasjon i dybde vil det være behov for flere prøvelinjer. Derfor er det lurt å legge de parallelle linjene med avstand som går opp i 20. Eks. 40 eller 60 m. Dersom undergrunnen består av leire, silt eller finsand kan man få en god registrering av dette. Sand, grus og stein er vanskelig å vurdere uten å grave groper. Dersom man er usikker på for eksempel steininnhold må man foreta prøvegraving.

I tillegg til prøvestikkene foretas vurdering i området rundt. Bunnen i elv eller sjø, grustak og andre skjæringer i terrenget og eksisterende kanaler gir viktig informasjon om grunnforholdene.

FOTO: Are Johansen.

Tegning. Arne Kristian Hansen

Riktig plassering av kanaler er viktig. Dersom kanalen legges etter dypeste parti blir grunnvannet senket i hele området og det blir avløp for grøfter. Motsatt vil kanal i grunne partier gi dårlig drenering der grunnvannsnivået i området styres av kanaldybden. Man ville aldri lagt en kanal på høyeste punkt på et areal.